

BRYTNINGSTID

Rapport frå «Allmenntmedisinsk våruke»

■ LISBETH HOMLONG redaktør og PhD stipendiat, Institutt for helse og samfunn, Uio

Allmenntmedisinsk våruke vart i år arrangert på Farris Bad i Larvik 7.-11. mai. Omgitt av bøkeskog, sjø, strand, herlege spa-fasilitetar og ei rekkje flotte kunstverk av kjente kunstnarar som Nico Widerberg, Per Kleiva, Morten Krogvold og Ludvig Eikaas, låg alt til rette for ei flott veke.

Varme og solrikt vårvêr var det dessverre lite av, men heldigvis var det mykje å ta seg til innandørs. I tillegg til fleire nyttige og interessante kurs, stod helsepolitisk debatt om fastlegeordninga si framtid med mellom anna Bent

Høie og Trine Skei Grande i panelet, årsmøte i Norsk forening for allmenntmedisin og landsrådsmøte i Allmenntlegeforeninga på programmet. Alle arrangement med god oppslutnad. Om ein vart trøyt og lei etter lange dagar på kurs og timesvis med årsmøtesaker, kunne ein nyte ei stille stund i spa-avdelinga eller ta seg ein tur i Larvik sin flotte bøkeskog.

Merkevarebygging

NFA-årsmøtet starta med debatt. Rekruttering til allmenntpraksis var tema. Det vart meldt om sviktande påmelding til fleire grunnkurs og mange kommunar opplever at få kvalifiserte søkjarar melder seg til ledige heimlar. Dette er bekymringsfullt. Leiar i Norsk medisinstudentforening (Nmf), Bjørg

Bakke, og leiar i Dansk selskap for allmenntmedisin (DSA), Lars Johansen, innleia. Bakke hadde i forkant gjort ein uformell undersøking hos sine medstudentar. Kva skal til for at studentane skal velje allmenntmedisin som karriereveg? var spørsmålet. Ho presenterte fleire tankevekkjande svar: «Når eg vert eldre og har mista livsgnisten, då kan eg bli allmenntlege». «I allmenntpraksis er det gode rammer – men keisamt innhald». «Allmenntlege? Sikkert der eg endar...». «På sjukehus kan ein bli veldig god på eit felt. I allmenntmedisin blir ein ikkje god på noko». «Det er berre blodtrykk og marevan».

Ho viste også til at mange ikkje veit heilt kva som skjer i allmenntpraksis. Kva driv vi egentleg med? Løysinga på dette er meir praksis, påpeika studentleiarane. Og meir allmenntmedisinsk retta undervisning.

Legeforeningens president og generalsekretær, Hege Gjessing og Geir Riise, var gjester på AF sitt landsstyremøte.

Våruka vart i år arrangert på Farris bad i Larvik.

Debatten som følgde var frisk og mange hadde gode innspel. Fleire var oppgitt over det karikerte og usanne biletet som studentane teiknar av norsk allmennpraksis og det vart påpeika eit klart behov for merkevarebygging rundt faget vårt. Arbeidsplassen vår er tvert imot ein spennande og allsidig møteplass mellom menneske. Mange meinte at noko må gjerast med studiet. Den negative stemninga som forslaget til ny fastlege-

forskrift har skapt, er òg noko vi må forsøke å endre på. Det er viktig at vi ikkje står fram som ein gjeng sutrepavar. Det å rå studentane frå å satse på allmennpraksis, verkar heller ikkje spesielt rekrutteringsfremjande.

Fastlønna utdanningsstillingar og meir organisert rettleiing eller tutorordningar vart trekt fram som viktige rekrutteringsverkemiddel. Dette er saker som foreininga allereie jobbar med per i dag.

Robert Burman påpeika at vi nesten er det einaste landet i Europa som ikkje har ein klar utdanningspakke for allmenmedisin, og heller inga oversikt over kven som til ei kvar tid er i spesialisering. Han ønskjer seg obligatorisk påmelding til spesialisering, utdanningskoordinatorar og systematisk, regelmessig rettleiing av utdanningskandidatar.

Anne Mathilde Hanstad og Svein Aarseth til venstre held styr på både AF-styret og forsamlingen.

Leiar i Allmennlegeforeningen Trond Egil Hansen taler til landsrådet.

Fastlegeforskrifta – quo vadis?

Dagen etter var det dukka for landsrådsmøte i Allmennlegeforeningen. Her var ei sak i sentrum; forslaget til revidert fastlegeforskrift, eller «elefanten i rommet» som den humoristisk nok vart kalla. Leiar Trond Egil Hansen innleia med tale til landsrådet. Den handla i hovudsak om fastlegeforskrifta, og han slo fast at dersom forskrifta vert vedtatt utan vesentlege endringar, vil fastlegeordninga verte øydelagt.

Departementet sitt arbeid med revidert fastlegeforskrift har skjedd med lukka dører og ryggen til. Og resultatet vart mykje verre enn frykta. Hovudgrepet er å flytte regulering frå avtaler til forskrift, i staden for å gå til avtaleverket, der det ligg eit ubrukt potensiale til å forbetre fastlegeordninga. Ein opptrappingsplan av fastlegeordninga og utnytting av avtaleverket er vegen å gå, i følgje leiar. Han påpeika at vi treng fleire fastlegar; rundt 500 nye fastleger per år i nokre år framover. Det må derfor bli lettare å etablere seg med nye 0-listar. Fleire fastleger gir fleire val for pasienten og kortare gjennomsnittlege lister vil verte resultatet. Andre kommunale oppgaver må lysast ut på vanleg måte, ved å gi gode arbeids- og lønsvilkår. Allmennlegeleiarerna nytta høvet til å takke foreininga, fastlegeaksjonen og andre som har engasjert seg i saka, for innsatsen.

Hansen fortalte også litt om vegen vidare. Legeforeningen ønskjer å bidra til endringar og dei opplever no at det er reell dialog, og foreininga har regelmessige møter med departementet. Ein håper at den endelege forskrifta vil sjå vesentleg annleis ut enn høyringsforslaget.

Prøveeksamen bestått!

Marit Hermansen heldt si første årsmøtetale som foreiningsleiar. Ho skildra det som ein slags prøveeksamen. Eg må seie at ho klarte seg bra! Ho la vekt på at foreininga er ingenting utan medlemmane, og med 5600 av desse er NFA den største fagmedisinske foreininga i Norden. Ho nytta høvet til å takke alle aktive medlemmar for arbeidet dei legg ned i det fagmedisinske arbeidet. Mange har det siste året spurt Hermansen kva ho vil med leiarvervet. Har ho ein visjon? I talen formidla ho tre ting som var utgangspunktet for hennar eige engasjement for allmennmedisin: Fastlegeordninga. NSAM (Norsk selskap for allmennmedisin). Spesialiteten. Dette framheva ho som klangboten for arbeidet vidare. Ho ønskjer fastlegen tilbake i sentrum av kommunehelsetenesta, ho vil ha rom for fagutvikling og ho vil ha obligatorisk krav om spesialitet for å kunne jobbe som fastlege.

Praktisk trening under akuttmedisinkurset.

Skulptur av Nico Widerberg.

Andre viktige saker som vart trekt fram av Hansen, var fjorårets inntekts- og kostnadsundersøking som dokumenterte utgiftsauken vi har hatt i allmennpraksis i seinare år. Etterslepet vart berre delvis kompensert under forhandlingane i fjor. Men, understreka Hansen, dette viser kor viktig det er med stor oppslutnad om undersøkingane. Legevakt er ei anna viktig sak. Den har stått

på «stedet hvil» i mange år, trass eit stort utviklingspotensiale. Det er behov for ei nasjonal legevaktsreform, og her er gode arbeidsforhold for legane sentralt for å gi eit godt tilbod til befolkninga.

Legeforeningen sin president, Hege Gjesing, var gjest på landsrådsmøtet. Ho understreka at sentralstyret og sekretariatet er svært opptatt og engasjert i forskriftsforslaget. Det

Ein mann har falle om og pustar dårleg. Her får ein trent på ventilering med maske og bag.

Forsamlinga på landsrådsmøte engasjerte seg i debatten rundt fastlegeforskrifta.

er tydeleg for ho at fastlegeordninga er viktig for medlemmane og at bekymringa er sterk og rettmessig. Prosessen har gjort det openbart at fastlegeordninga er ei god og sterk ordning, og mange fleire har blitt klar over dette i den prosessen vi har vore gjennom. Gjessing opplever også at ein no har ein god og konstruktiv dialog gåande med styresmaktene. Men, ho er enno ikkje 100 prosent trygg på resultatet. Ein kan derfor ikkje slippe av heilt enno, og saka vil vere eit hovudtema på årets landstyremøte.

Den påfølgjande debatten om forskriftsforslaget fekk fram fleire av dei gode poenga som også har kome fram i høyringsrunda og mange nytta høvet til å uttrykkje si oppfatning. Eit hovudintrykk var kor vonbrotne

fastlegane rundt omkring i landet har vore på grunn av den inngrodde mistilliten til oss som ligg i forslaget.

Fastlegeaksjonen med allmennlege Kjetil Karlsen i spissen tok velfortent imot årets allmennlegepris for det flotte arbeidet den har nedlagt i samband med motstanden mot fastlegeforskrifta. Karlsen formidla at aksjonen vil halde fram med arbeidet sitt for ei fagleg sterk og omsorgsfull allmennlegeteneste.

Ein ny vår?

Under våruka vart det arrangert fleire interessante kurs, alle med stor oppslutnad, inkludert grunnkurs C, så mange unge under utdanning var også til stades i Larvik. Eit tankekors

her er at få av desse tok ordet under dei aktuelle debattane. Både NFA-årsmøtet, landsrådet og på den avsluttande festmiddagen torsdag kveld, var dominert av den eldre garde og få legar i spesialisering tok ordet. Men nokre utmerka seg med engasjement og spennande, nye tankar og ein kan ane at vi kanskje står framfor eit generasjonsskifte når det gjeld premissleverandørar i allmennlegekorpset. I ei tid som dette med stor uvisse rundt rammevilkåra og framtida for norsk allmennmedisin, er dette avgjerande for å skape entusiasme og ei tru på at allmennpraksis kan vere ein fin stad å jobbe i også framover.

lisbeth.homlong@hotmail.com

Bøkeskogen i Larvik er Noregs første offentlege friområde.

